

Byggnadsnämnden

Antagande av delegationsordning för byggnadsnämnden

Ärende

Kommunledningskontoret har initierat en samlad översyn av nämndernas delegationsordningar. Projektet har resulterat i en mall med gemensamma delegationer för kommunens nämnder. Mallen har förankrats med nämndernas ordförande och låg till grund för kommunstyrelsens nya delegationsordning som antogs den 8 februari 2021 (§ 25).

Mallen ligger även till grund i föreliggande ärende som innebär att en ny delegationsordning antas för byggnadsnämndens verksamhet.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret ser en stor fördel i att byggnadsnämndens delegationsordning ges samma grund som övriga nämnder och bedömer att det förslag som tagits fram är väl avvägt.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till beslut

1. Byggnadsnämnden antar föreslagen delegationsordning för byggnadsnämnden.
2. Byggnadsnämnden upphäver delegationsordning för byggnadsnämnden som antogs av byggnadsnämnden den 11 januari 2012 och reviderades senast 4 juni 2020 (§ 70).

Bakgrund

Principer för överförande av beslutanderätt i kommunen

Beslutanderätten i kommunen utövas av kommunfullmäktige som utses av kommunens röstberättigade medlemmar i allmänna val (1 kap 4 § KL). Kommunallagen bygger på att kommunfullmäktige överför en del av denna beslutanderätt genom att ge uppdrag åt nämnderna att besluta i kommunfullmäktiges ställe (5 kap 2 § KL). Ärenden som för kommunens del är av ”principiell beskaffenhet eller annars av större vikt” måste dock alltid beslutas direkt av kommunfullmäktige (5 kap 1 § KL). Nämndernas ansvarsområden, uppgifter och delegationer är främst intagna i respektive nämnds reglemente, men kan även finnas i andra styrdokument antagna av kommunfullmäktige.

Christoffer Andersson

Kommunallagen möjliggör vidare att nämnderna i sin tur kan överföra beslutanderätt till delegater: presidiet, en ledamot, en ersättare eller en anställd. En delegat får därigenom möjlighet att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden (6 kap 37 § och 7 kap 5 § KL). Möjligheten för nämnden att delegera begränsas av ett antal undantag enligt 6 kap 38 § KL. Exempelvis kan ärenden inte delegeras om de avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet. Det är heller inte möjligt att delegera ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda – om de är av ”principiell beskaffenhet eller av annars större vikt”.

Den möjlighet till överförande av beslutanderätt som kommunallagen medger syftar till att beslutsfattandet ska kunna anpassas till lokala förhållanden och att de förtroendevalda ska kunna avlastas rutin- och mängdärenden och få mer tid över för övergripande och inriktande frågor.

Projekt om översyn av nämndernas delegationsordningar

Kommunledningskontoret har initierat en samlad översyn av nämndernas delegationsordningar. Projektet har inbegripit en nulägesanalys med probleminventering som genomförts i samarbete med nämndernas förvaltningar. Dessa slutsatser har därefter lagts till grund för ett förslag om mall för gemensamma delegationer för samtliga nämnder. Förslaget förankrades och behandlades av ordförandena för nämnderna under november 2020.

Den nämndgemensamma mallen läggs till grund för föreliggande ärende om ny delegationsordning för byggnadsnämnden. De delegationer som är specifika för byggnadsnämndens verksamhetsområde har inarbetats i mallens tre avsnitt (nummer ett till tre) och som egna avsnitt (från och med avsnitt fyra).

Kommunstyrelsen antog ny delegationsordning den 8 februari 2021 (§ 25) varefter nämnderna antar egna delegationsordningar med den gemensamma mallen som grund. Samtliga nämnder beräknas ha antagit nya delegationsordningar under första halvan av 2021.

Sammanfattning av förslaget till nämndgemensamma delegationer

Intresset av enhetlighet i förhållande till nämndspecifika behov

Ett uttryckligt mål med översynen har varit att göra delegationsordningarna enhetliga vad gäller struktur, terminologi och att samma delegationer ska formuleras på samma sätt. En viss del av nämndernas delegationer skiljer

Christoffer Andersson

sig inte åt i fråga om art och omfattning; dessa bör därför regleras på ett likalydande sätt inordnat i en enhetlig struktur.

Med detta sagt är det dock viktigt att poängtera att målet inte varit överordnat nämndernas intresse av att kunna bedriva verksamheterna i enlighet med etablerade och välfungerade arbetssätt och utifrån verksamhetsspecifika behov. Därför har översynen byggts på att delegationerna kan delas in i tre grupper enligt följande:

1. Delegationer för vilka starka skäl talar för enhetlighet såsom upphandling, personalärenden och firmateckning. I dessa fall bör nämndernas delegationer inte skilja sig åt.
2. Delegationer för vilka det kan vara lämpligt för vissa nämnder att avvika. Ett exempel är utlämnande av allmänna handlingar där vissa nämnders handlingar till stor del sekretessbelagda vilket påverkar hur delegationerna bör vara utformade.
3. Delegationer där intresse av enhetlighet är mindre. Exempelvis gäller det de exakta roller som ska ges vissa delegationer. Nämnderna ska i dessa fall kunna anpassa delegationerna utifrån egna arbetssätt, resurser, kompetensfördelning och övriga verksamhetsbehov.

Struktur och systematik

En starkt bidragande orsak till att översynen initierades var att nämndernas delegationsordningar sinsemellan bygger på skiftande struktur, systematik samt språklig utformning och terminologi, något som kommer sig av att de har upprättats och vidareutvecklats oberoende av varandra. Dessa skillnader har negativ inverkan i flera avseenden. Inte minst försvårar det kommunledningskontorets stödjande och samordnande roll i juridiska och organisatoriska frågor när varje delegationsordning behöver läsas och tolkas på sitt eget specifika sätt. Det försvårar även att erfarenheter och kunskaper tas till vara mellan förvaltningarna när varje nämnd reglerar liknande delegationer på olika sätt, och när olika betydelser ges av identiska termer såsom delegationsbeslut, verkställighet och firmateckning.

Den gemensamma mallen bygger på att de tre inledande avsnitten har samma rubricering. Dessa avsnitt innehåller de delegationer som är gemensamma för nämnderna.

Avsnitt 1 är rubricerat "Allmänna ärenden" och innehåller nämndgemensamma delegationer gällande beslut i brådskande ärenden (så kallade ordförandebeslut), hantering av begäran av allmänna handlingar, administrativa beslut under handläggningen, yttranden och företrädande av nämnden mot utomstående part, utseende av särskilda roller, antagande av

Christoffer Andersson

styrande dokument, ingående av avtal samt deltagande i kurser och utbildningar.

Avsnitt 2 är rubricerat "Personal- och arbetsgivarärenden" och innehåller nämndgemensamma delegationer för anställnings uppkomst och upphörande, personalåtgärder vid särskilda omständigheter och organisationsfrågor.

Avsnitt 3 är rubricerat "Upphandling och ekonomi" och innehåller nämndgemensamma delegationer för alla typer av upphandlingar såsom direktupphandling, ramavtal, driftavtal och avrop från ramavtal.

Avsnitt 4 och framåt är avsett att innehålla de delegationer som är nämndspecifika. Respektive nämnd ansvarar för att utarbeta en ändamålsenlig struktur i dessa delar. Kommunledningskontoret lämnar inom ramen för översynsprojektet det stöd som varje nämnd och förvaltning behöver.

Grundläggande bestämmelser och definitioner

Det framtagna förslaget till gemensam mall och gemensamma delegationer för samtliga nämnder och kommunstyrelsen inleds med grundläggande definitioner av begrepp och terminologi. Där klargörs vad ett delegationsbeslut är och var gränsen går mot en verkställighetsåtgärd.

Samtidigt fastslås delegatens ansvar. Delegaten fattar beslutet självständigt efter egen bedömning men är skyldig att för varje delegationsbeslut noga pröva om beslutanderätt föreligger.

Det kan även uppstå fråga om en åtgärd utgör verkställighet eller om det är fråga om beslut som kan fattas på delegation eller om det behöver föras upp för behandling i nämnden. För att hantera sådana frågor innehåller mallen ett metodstöd för delegaten. Om det skulle råda oklarheter, huruvida ett beslut ryms inom given delegation, ska delegaten nämligen rådgöra med berörd chef och i förekommande fall ordföranden. Ett annat sådant metodstöd gäller även om det skulle råda oklarheter om ett beslut ligger utanför det delegeringsbara området enligt 6 kap 38 § KL. En sådan fråga är i flera fall en tolknings- och bedömningsfråga varför oklara fall ska stämmas av med nämndens ordförande eller ansvarig chef. Att oklarheter föreligger utgör en indikation på att ärenden bör avgöras av nämnden. Skrivningen understryker vikten att det ska finnas ett samförstånd mellan nämnden (främst genom dess ordförande) och förvaltningen (främst genom dess förvaltningschef) att givna delegationer tillämpas enligt nämndens intentioner.

De grundläggande bestämmelserna innehåller även klargörande om vilka beslut som kan fattas inom delegerad ärendetyp, det vill säga bifall, avslag,

Christoffer Andersson

avvisning, avskrivning och ändring av beslut (så kallad omprövning). Det gäller förutsatt att inget annat är föreskrivet inom respektive delegation.

Den gemensamma mallen bygger på att överordnad chef äger rätt att fatta beslut inom sitt ansvarsområde.

Vad gäller anmälan av beslut till nämnden är utgångspunkten att anmälan ska ske genom att samtliga fattade delegationsbeslut anges i en förteckning som skickas till nämnden inför sammanträdet. Förteckningen ska ange ärendets rubrik, diarienummer, delegat och datum då beslutet är fattat. Detta gäller även för byggnadsnämndens verksamhet.

Upphandling

Med den nämndgemensamma mallen har varje nämnd givits likalydande delegationer gällande upphandling. När delegationsbeslut om upphandling fattas sker det i två steg. Det första inbegriper alla åtgärder fram till och med fastställandet av upphandlingsdokument. Det andra inbegriper att fatta tilldelningsbeslut inklusive avbrytande av upphandling.

Vad gäller upphandlingsnivåerna har en uppdelning gjorts vad gäller de nämnder som har högre respektive lägre inköpsbehov. Den övre gränsen har satts till åtta miljoner kronor och gäller för kommunstyrelsen, utbildningsnämnden, tekniska nämnden och fastighetsnämnden. Den lägre gränsen har satts vid tröskelvärdet för direktupphandling, vilket för närvarande uppgår till 615 000 kronor. Den är aktuell för socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och överförmyndarnämnden.

Särskilda bemyndiganden (fullmakt)

Den gemensamma mallen innehåller i slutet av delegationsordningen ett avsnitt med särskilda bemyndiganden och arbetsbeskrivningar. Därigenom ges förvaltningschef fullmakt att företräda nämnden i mål och ärenden inför domstol, andra myndigheter samt vid förrättningar av skilda slag. Därutöver bemyndigas förhandlingsrätt med arbetstagarorganisation i enlighet med lagen om (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (MBL).

Även firmateckningsrätten regleras i detta avsnitt.

Exempel på övriga gemensamma delegationer

I övrigt kan följande exempel nämnas om gemensamma delegationer för samtliga nämnder.

- Beslut att göra avsteg från avgiftstaxa för allmänna handlingar
- I enlighet med förvaltningslagen begära att den som anlitar ombud ska medverka personligen vid handläggningen, att förelägga ombud att styrka behörighet

Christoffer Andersson

- I enlighet med förvaltningslagen avslå begäran om att ärende ska avgöras när ärende inte avgjorts inom 6 månader, så kallad dröjsmålstalan
- Sluta förlikning, träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord och avvisa fordran för belopp
- Överklaga dom eller annat beslut som innefattar ändring av beslut som fattats med stöd av delegation
- Utse
  - dataskyddsombud
  - ombud för nämnden
  - arkivansvarig
  - arkivredogörare
- Antagande av dokumenthanteringsplan
- Ingå och säga upp personuppgiftsbiträdesavtal
- Ändring av organisationsstruktur på respektive kontor

Förslag till ny delegationsordning för byggnadsnämnden

Som tidigare nämnts ligger den nämndgemensamma mallen till grund för förslag till ny delegationsordning för byggnadsnämnden. En del av de delegationer som är specifika för byggnadsnämndens verksamhet är intagna under den gemensamma mallens första tre avsnitt, medan andra nämnds specifika avsnitt inordnas i egna avsnitt.

Nya delegationer under ”Allmänna ärenden”

Registrator ges i delegation att besluta att göra avsteg från avgiftstaxan för kopia eller avskrift av allmän handling när särskilda skäl föreligger.

Kommunfullmäktige antog en ny avgiftstaxa 26 november 2018 (§ 159). I taxan regleras tillämpningsområden och när avgift inte ska tas ut. Avsteg från taxan får göras om det finns särskilda skäl (§ 2).

Bygglovshandläggare och byggnadsinspektör ges i delegation att fatta vissa beslut enligt förvaltningslagen under handläggningen av ärenden.

Bestämmelserna är delvis nytillkomna i den nya förvaltningslagen från 2017, och har därför inte funnits upptagna i byggnadsnämndens delegationsordning tidigare.

Förvaltningschef ges i delegation att i mål eller ärende där det ankommer på nämnden att föra kommunens talan sluta förlikning, träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord och avvisa fordran för belopp upp till tio basbelopp. Förvaltningschef ges även i delegation att utse och entlediga dataskyddsombud, arkivansvarig och arkivredogörare.

Christoffer Andersson

Nämndsekreterare ges i delegation att besluta om avslag gällande rättighet enligt dataskyddsförordningen avseende rätt till information, tillgång, rättelse, radering, begränsning, underrättelse eller invändningar.

Nya delegationer under ”Upphandling- och ekonomi”

Avdelningschef ges i delegation att besluta om att upphandling ska genomföras, inklusive (i förekommande fall) fastställande av upphandlingsdokument upp till tröskelvärdet för direktupphandling.

Avdelningschef ges även i delegation att besluta om att tilldela kontrakt, inklusive att avbryta upphandling, till ett värde upp till tröskelvärdet för direktupphandling. Nivån för upphandling föreslås höjas från 28 procent av tröskelvärdet för direktupphandling till tröskelvärdet för direktupphandling.

Vidare ges avdelningschef i delegation att besluta om att säga upp eller förlänga tecknade avtal efter avslutad upphandling enligt ovan.

Avdelningschef ges även delegation att besluta om avrop på ramavtal genom förnyad konkurrensutsättning upp till tröskelvärdet för direktupphandling.

Beslutanderätten i samtliga upphandlings- och ekonomiärenden förutsätter att kostnaden ligger inom budget.

Nya delegationer under ”Ärenden enligt PBL samt anslutande författningar och föreskrifter”

Bygglövshandläggare och byggnadsinspektör föreslås ges i delegation att:

- begära att handlingar som avses i 9 kap. 21 § PBL ska vara utförda så de är lämpliga för arkivering
- besluta om förlängning av handläggningstiden i ärende om anmälan
- besluta om prövning av åtgärd som inte kräver lov
- bestämma – i kontrollplan eller genom särskilt beslut – att krav på omfattande ändringar av andra delar än den direkt berörda av en byggnad inte behöver utföras förrän vid en viss senare tidpunkt
- besluta att det ska planteras på tomten och att befintlig växtlighet på tomten ska bevaras, om det behövs för att uppfylla kraven i 8 kap. 15 § första stycket PBL
- besluta om åtgärds-, rättelse-, och rivningsföreläggande samt föreläggande för ökad trafiksäkerhet och föreläggande om anordnande av stängsel kring industrianläggning som inte längre används. Beslut om förelägganden får inte förenas med vite.
- besluta om ansökan om handräckning för tillträde eller för genomförande av en åtgärd som avses med ett föreläggande

Christoffer Andersson

Bygglovshandläggare föreslås även ges i delegation att:

- besluta om lov i efterhand för åtgärder där beslutanderätten är delegerad. Om ett lov i efterhand ska förenas med en sanktionsavgift ska nämnden fatta beslut om sanktionsavgiften

Byggnadsinspektör föreslås även ges i delegation att:

- besluta om föreläggande för den som äger eller annars ansvarar för hiss eller annan motordriven anordning i byggnadsverk att se till att anordningen kontrolleras

Stadsarkitekt föreslås ges i delegation att:

- besluta om anståndsförklaring
- besluta om att ett beslut om bygglov, rivningslov eller marklov får verkställas tidigare än fyra veckor efter att beslutet kungjorts, om ett väsentligt allmänt eller enskilt intresse kräver det
- besluta om ansökan om utdömmande av vite
- besluta om begäran om indrivning av byggsanktionsavgift

Nya delegationer under ”Planbesked, planeringsbesked och andra planärenden”

Beslutanderätt i planärenden har tidigare inte funnits upptagna i byggnadsnämndens delegationsordning. Beslutanderätten har däremot delegerats från kommunfullmäktige i ett beslut om planprocessen i Danderyds kommun (KF 7 mars 2016 § 23). Bland annat har beslut om samråd och beslut om granskning i ärenden som handläggs med standardförfarande varit delegerat. All beslutanderätt föreslås nu tas med i delegationsordningen, för att samla informationen i ett dokument och därmed öka tydligheten.

Planchef föreslås ges i delegation att:

- besluta om överenskommelse med sökande att planbesked får lämnas senare än inom fyra månader från begäran om sådant besked
- begära planeringsbesked
- beslut om huruvida genomförandet av en detaljplan kan antas medföra en betydande miljöpåverkan
- beslut om samråd för detaljplaner som handläggs med standardförfarande
- beslut att genomföra granskning för detaljplaner som handläggs med standardförfarande
- besluta att ingå, ändra eller upphäva plankostnadsavtal

Christoffer Andersson

Nya delegationer under ”Ärenden enligt Lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser och förordningen (1998:929) om gatuhållning och skyltning, LGS resp. FGS”

Byggnadsnämnden ska, enligt reglemente antaget av kommunfullmäktige 11 maj 2020 (§ 47), svara för prövning av ansökningar om tillstånd eller dispens för skyltning enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning. Beslutanderätten i sådana ärenden har tidigare inte varit delegerad. Föreliggande förslag till delegationsordning innebär att byggnadsnämnden delegerar beslutanderätten i ärenden enligt lagen.

Bygglövshandläggare och byggnadsinspektör föreslås ges i delegation att:

- besluta om tillstånd att sätta upp skyltar varigenom allmänheten avvisas från ett visst område som är av betydelse för friluftslivet
- besluta om avgifter med anledning av prövning av fråga om tillstånd eller medgivande i enskilda ärenden med tillämpning av kommunens taxeföreskrifter

Stadsarkitekt föreslås ges i delegation att:

- avge yttrade till länsstyrelsen
- besluta om föreläggande och förbud i ärenden om tillsyn enligt LGS som ankommer på nämnden, sådant beslut får förenas med vite om maximalt 10 000 kronor.

Ekonomiska konsekvenser

Byggnadsnämndens nya delegationsordning bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser.

Elisabeth Thelin
Bygg- och miljödirektör

David Grind
Plan- och exploateringschef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Antagande av delegationsordning för byggnadsnämnden
2. Föreslagen delegationsordning för byggnadsnämnden
3. Gällande delegationsordning för byggnadsnämnden

DANDERYDS KOMMUN

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

Christoffer Andersson

Tjänsteutlåtande

10 (10)

Datum

2021-03-23

Diarienummer

BN 2020-001013

Expedieras
Kommunstyrelsen